

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 21. De Justitia Actuali, sivè bonorum operum Necessitate, & Valore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

§. XXI.

De iustitia actuali sive bonorum operum necessitate & valore.

I. Ut totus processus Justificationis clarius intelligatur, non parum conducet similitudo, quam Becanus l. 1. c. 16. manual. in hæc verba proponit. Sit pauper aliquis scabie, ulcere, & putredine plenus, qui Medicum aseat, ut sanari possit. Quid Medicus? tria faciet. 1. Præscribet illi quasdam præparaciones ad faciliorem morbi curationem, ut sectionem venæ, vel purgationem corporis, vel balneationem, vel aliquid simile, prout morbus exigit. 2. Dabit illi salutarem & vivificam medicinam, quâ & vires redintegrentur, & prima sanitas recuperetur. 3. Adjungit præservativum, ne iterum in morbum incidat. Ita fit in justificatione seu sanatione animi. DEVS tria facit. 1. Præscribit illi quasdam dispositiones ad sanandum animum, ut fidem, spem, timorem, contritionem, dilectionem, & propositum emendandæ vitæ. 2. Infundit illi gratiam seu iustitiam inhaerentem, quâ & verè peccata tolluntur, & animus intrinsicè renovatur. 3. Adjungit præservativum, ut deinceps insistat piis operibus & observationi Mandatorum DEI, ne, si aliter faciat, amittat gratiam & sanitatem, quam adeptus est. Adversarii autem sic explicat justificationem, ut DEVM perinde erga peccatorem gerere se dicant, ac si Medicus pauperem illum scabiosum hortaretur, ut elegans pallium divitis arripens, seque se reges securè in conspectum Principis veniat, quippe qui scabie elegantem pallio obductam advertere non possit: sic enim & ipsi per iustitiam Christi fide apprehensam omnia peccata regi, nec alia opera amplius illi necessaria esse assunt. De quorum tamen operum necessitate & efficacia Catholica fides sequentia dogmata proponit.

II. Primum est, veram Christianam libertatem in tribus gradibus esse, videlicet in libertate à peccato & morte: in libertate à iugo legis cereimonialis & judicialis Hebræorum: in libertate à dominio & reatu legis naturalis ac moralis, ita ut lex non dominetur tanquam servis imminens flagello, & timorem semper incutiens, sed ut imperet liberis, & liberali-

ter obtemperare volentibus, non adimendo legi vim obligandi, sed infundendo hominibus caritatem, quâ libenter legem implent; unde non sunt liberi homines ab obligatione legis, sed omnino necessaria sunt opera bona ad salutem, cum passim vita æterna sub conditione patientiæ, tributiæ de peccatis, timoris, mortificationis &c. promittatur. Contrariam huic dogmati hæresin docent plerique moderati Lutherani, ut qui vel omnino bona opera negent necessaria esse, vel certè necessaria duntaxat necessitate præsentis, et scandalum & periculum vitetur.

III. Secundum dogma est, homines iustificatos, DEI gratia adjuvante, ita posse, legem divinâ adimplere, ut opera ipsorum non modò non sint appellanda peccata, sed etiam verè ac propriè iusta dici mereantur, alioqui enim imprudenter Christus ad jugum suum tollendum invitasset, & S. Joannes 1. c. 5. dixisset, mandata ejus gravia non esse. Negant tamen partem docent Hæretici plerique moderati, valentes omnia opera justorum esse peccata mortalia ex natura sua, justamque adedò opprobrii mercedem mereri.

IV. Tertium dogma est, opera justorum non tantò iustificare hominem, sed verè etiam meritoria esse vitæ æternæ; sic enim divinæ literæ passim testantur dicentes hoc *Abraham Pater noster nonne ex operibus iustificatus est?* *Matth. 5. Gaudete, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis.* Item *Matth. 20. Voca operarios, & redde illis mercedem eorum.* Negant tamen hoc dogma Lutherus & Calvinus, ut qui concedunt quidem temporalium quidem bonorum meritorium esse, non tamen vitæ æternæ; imò Calvinus omnino nomen meriti usurpandum esse.

V. Quartum dogma est, etsi in bonis meritis, quæ talia esse noscuntur, rectè fiducia aliqua collocetur, tutius tamen est in sola divina misericordia sperare; prior pars ex testimonio pluribus S. Scripturæ patet, quibus habetur Nativitatem, Davidem, Ezechiam, Helestem, S. Paulum per misericordiam suam rogasse DEVM, ut vel peccata remitteret, vel aliam gratiam petiisset. Posterior pars ex eo probatur, quòd, cum nemo absque revelatione certò scire queat, an habeat vitæ æternæ meritum, securius in divina misericordia speretur. Contra

dogma pugnant iterum moderni hæretici, nullam in meritis propriis fiduciam collocari posse asserentes.

VI. Quintum dogma est, non tantum licitum, sed etiam laudabile esse, operari bona opera intuitu mercedis æternæ; alioqui enim ipse Christus ad bona opera excitans frustra varia præmia proposuisset. Negant tamen Calvinus & Bugarius publicè in Catalonia damnatus licitum esse opera tantum intuitu mercedis facere.

§. XXII.

De Operibus bonis in specie.

I. Tria plerumque opera bona in specie assignantur ab Autoribus, scilicet Oratio, Jejunium, Eleemosyna, de quibus sequentia dogmata proponit Catholica fides.

II. Primam est, Orationem, quæ juxta D. Thomam a. 2. q. 83. a. 1. est actus rationis practicæ, voluntatis desiderium explicantis, & ab alio aliquid postulantis, non tantum necessarium, sed etiam utilem esse ad varia auxilia & dona a DEO impetranda, meritumque augendum, & satisfactionem pro peccatis præstandam; cum talis oratio sit verè etiam opus bonum, & ut rectè fiat, non parùm laboriosum. Contra hoc dogma pugnant imprimis Hæretici quidam à Bellarmino l. 1. c. 3. cc. qui nimis multum orationi tribuebant, & per eam etiam providentiam divinam immutari posse dicebant: cum cum Messalianis docebant, per solam orationem homines justificari. Deinde Pelagiani, qui nimis parùm tribuebant orationi, utpote dicentes sine ea posse homines solis suis viribus bene vivere, & mandata servare, gratiamque & gloriam DEI promereri. In qualem errorem etiam incidit Wiclefus, docens, DEVM non requirere à nobis cogitationem aut vocem, sed solis bonis operibus contentum esse. Denique Melancthon, Calvinus & Brentius asserentes orationem nec meritoriam, nec satisfactoriam esse.

III. Secundum dogma est, non tantum generatim, sed etiam in specie pro certis hominibus orari posse; cum passim in Scriptura constet Patriarchas Prophetas, Apostolos, ipsumque Christum pro certis Personis in particulati orasse. Cui tamen dogmati contraria est hæresis Wiclefi docentis, non licite